

T Á R G Y M U T A T Ó

KENGYEL KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2013. május 16-án megtartott rendkívüli ülés jegyzőkönyvéhez

45/2013.(V.16.) Kt. Hat.	A napirendi pontokra tett javaslatról
46/2013.(V.16.) Kt. Hat..	A Napsugár Művészeti Óvoda alapító okiratának módosításáról
47/2013.(V.16.) Kt. Hat..	A Törökszentmiklós Térségi Víz- Csatornamű Kft. társasági szerződésének módosításáról
48/2013.(V.16.) Kt. Hat.	Kengyel Község Fenntartható Fejlődési Stratégiájának elfogadására

J e g y z ő k ö n y v

Készült: Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2013. május 16-án megtartott rendkívüli üléséről.

Az ülés helye: Községháza, kisterme

Jelen vannak: Kozák Ferencné alpolgármester asszony, valamint
Németh Lajos, Bódi Marianna és Csabainé Bártfai Margit testületi tagok.

Bejelentéssel van távol: Nagy Szilárd polgármester, Varga Márta és Kovács Gyula testületi tagok.

Tanácskozási joggal meghívottak közül megjelent:

Dr. Fekete Nóra az önkormányzat jegyzője
Rimóczi Jánosné az önkormányzat vezető főtanácsosa

Kozák Ferencné alpolgármester asszony üdvözli a megjelenteket. Tájékoztatja a Képviselő-testületet, hogy Nagy Szilárd polgármester akadályoztatása miatt az ülést ő vezeti. Megállapítja, hogy a testületi tagok közül 4 fő megjelent, az ülés határozatképes, azt megnyitja.

Alpolgármester asszony javaslatot tesz az ülés napirendjére a meghívó alapján.

A Képviselő-testület egyhangúlag elfogadta a fenti napirendekre tett javaslatot.

A napirendekre vonatkozó írásos anyagokat a meghívóval, illetve az ülés előtt mindenki megkapta.

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igenlő szavazattal, egyöntetűen az alábbi határozatot hozta.

45/2013.(V.16.) Kt.

H a t á r o z a t

A napirendi pontokra tett javaslatról

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Napirendi pontokra tett javaslatot
e l f o g a d j a .

I. NAPIREND:

Előterjesztés a Napsugár Művészeti Óvoda alapító okiratának módosításáról /írásban/

Előadó: Kozák Ferencné alpolgármester
(az előterjesztés jegyzőkönyvhöz mellékelve)

Kozák Ferencné alpolgármester asszony az írásos előterjesztéshez szóbeli kiegészítésként elmondja, a Képviselő-testület 2013. február 14-én tartott ülésén a Napsugár Művészeti Óvoda alapító okiratának módosítását elfogadta. Akkor kikerült az intézmény alaptevékenységéből a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása. Az óvoda felújítására beadott pályázatban az egyik vállalás az volt, hogy ezeket a gyereket is fogadnia kell az óvodának és az intézmény alaptevékenységi körébe 2018. évig szerepelnie kell. Ezért szükséges az alapító okirat módosítása.

Alpolgármester asszony kéri a testület tagjait, kérdéseiket tegyék fel.

Kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Kozák Ferencné alpolgármester asszony az előterjesztést szavazásra bocsátja.

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igenlő szavazattal, egyöntetűen az alábbi határozatot hozta.

46/2013.(V.16.) Kt.

H a t á r o z a t

A Napsugár Művészeti Óvoda alapító okiratának módosításáról

- 1.Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Napsugár Művészeti Óvoda alapító okiratának módosító okiratát az 1. számú melléklet szerint elfogadja.
2. Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Napsugár Művészeti Óvoda egységes szerkezetű alapító okiratát a 2. számú melléklet szerint elfogadja.

Erről értesül:

- 1.Nagy Szilárd polgármester
- 2.Dr. Fekete Nóra jegyző
- 3.MÁK JNSZ Megyei Igazgatósága
- 4.Irattár

A NAPSUGÁR MŰVÉSZETI ÓVODA ALAPÍTÓ OKIRATÁT MÓDOSÍTÓ OKIRAT

Kengyel Községi Önkormányzat, 13/2013.(II.14.) számú határozatával, 2011. február 15-én kiadott a Napsugár Művészeti Óvoda Alapító Okiratát az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII.31.) Korm. rendelet 5. § (1)-(2) bekezdései, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VII.31.) EMMI rendelet szerinti tartalommal módosítja:

A 4. pontban az intézmény alaptevékenységeinek felsorolása az alábbi szövegrésszel egészül ki: 851012 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása

A többi gyermekkel együtt nevelhető a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 121. § (11) bek. a) és b) pontja szerinti testi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (a siket és vak vagy halmozottan sérültek kivételével) beszéd fogyatékos

Az alapító okirat módosítása jogszabály módosulása miatt vált szükségessé

Záradék:

Jelen alapító okiratot módosító okirat a törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzéssel lép hatályba.

Az alapító okiratot módosító okiratot Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 46/2013.(V.16.) számú határozatával hagyta jóvá.

Kengyel, 2013. május 16.

.....
Alapítói jogokat gyakorló
irányító szerv vezetőjének aláírása

NAPSUGÁR MŰVÉSZETI ÓVODA
ALAPÍTÓ OKIRATA
/EGYSÉGES SZERKEZETBEN/

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8.§. (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 21.§ (3) bekezdése, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII.31.) Korm. rendelet 5.§ (1)-(2) bekezdései, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VII.31.) EMMI rendelet szerinti tartalommal az alábbi alapító okiratot adja ki:

1. Az intézmény megnevezése:	Napsugár Művészeti Óvoda
2. Az intézmény székhelye	5083.Kengyel, Áchim út 12.
3. Közfeladata:	a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény alapján – óvodai nevelés
4. Az intézmény alaptevékenysége:	562912 Óvodai intézményi étkeztetés 562917 Munkahelyi étkeztetés 851011 Óvodai nevelés, ellátás 851012 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása A többi gyermekkel együtt nevelhető a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 121. § (11) bek. a) és b) pontja szerinti testi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (a siket és vak vagy halmozottan sérültek kivételével) beszéd fogyatékos Beilleszkedési-magatartási zavarral küzdő – részképesség zavarban szenvedő tanulók
5. Szakágazat száma:	851020 Óvodai nevelés
6. Működési köre:	Kengyel község közigazgatási területével megegyező
7. Irányító szerv neve és székhelye:	Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 5083. Kengyel, Szabadság u.10
8. Felügyeleti szerve:	Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 5083. Kengyel, Szabadság u.10
9. Gazdálkodási besorolása:	Önállóan működő költségvetési szerv. Egyéb vállalkozási tevékenységet nem végez.

	Gazdálkodási feladatokat ellátó, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv neve: Kengyel Község Polgármesteri Hivatala Törzsszáma: 410030 Címe: Kengyel, Szabadság út 10.
10. Az intézmény vezetőjének kinevezési rendje:	Az intézmény vezetőjét pályázat útján a képviselő-testület nevezi ki 5 évre, a vezetői megbízást a Képviselő-testület visszavonhatja. Az egyéb munkáltatói jogkört a polgármester gyakorolja
11. Az intézmény képviseletére jogosult:	Óvodavezető
12. Foglalkoztatottjaira vonatkozó foglalkoztatási jogviszony megjelölése:	A Képviselő-testület által jóváhagyott létszámkereten belül: Közalkalmazottak, melyekre a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. az irányadó Munkavállaló, melyre a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. az irányadó. Egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszony, melyre a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. az irányadó
13. Az intézmény alapítója: fenntartója:	Községi Tanács Kengyel Kengyel Községi Önkormányzat 5083. Kengyel, Szabadság út 10.
14. Az intézmény típusa:	a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 7. § (1) bekezdése szerint Óvoda
15. A feladat ellátását szolgáló vagyon:	melléklet szerint
16. A használatába adott vagyon feletti rendelkezési jog:	A 7/2012.(IV.27.) Kengyel Község nemzeti vagyonáról szóló önkormányzati rendelet alapján, az önkormányzati tulajdonról és vagyonnal való gazdálkodás egyes szabályai szerint.
17. Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám:	150 fő

Záradék:

Jelen alapító okirat a törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzéssel lép hatályba, ezzel egyidejűleg a Napsugár Művészeti Óvoda 13/2013.(II.14.) számú 2013. február 15-én kelt egységes alapító okirata hatályát veszti.

Az alapító okirat módosítását a Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 46/2013.(V.16.) számú határozatával fogadta el.

K e n g y e l, 2013. május 16.

Nagy Szilárd
polgármester

II. NAPIREND:

Előterjesztés a Törökszentmiklós Térségi Víz-Csatornamű Kft. társasági szerződésének módosításáról /írásban/

Előadó: *Kozák Ferencné alpolgármester*
(az előterjesztés jegyzőkönyvhöz mellékelve)

Dr. Fekete Nóra jegyző asszony az írásos előterjesztéshez szóbeli kiegészítésként elmondja, hogy a Törökszentmiklós Térségi Víz-Csatornamű Kft. taggyűlése a 27/2012.(X.18.) Tgy. határozattal elhatározta a Kft. törzstőkéjének leszállítását. Ahhoz, hogy a cégbírósághoz betudják nyújtani a változást, minden Önkormányzati tagnak el kell fogadnia a társasági szerződés módosítását. 2013. május 31-ig minden Önkormányzatnak másik szolgáltatót kell választania.

Rimóczi Jánosné pénzügyi csoportvezető elmondja, hogy a Törökszentmiklós Térségi Víz-Csatornamű Kft. által küldött tájékoztató levelében szerepel, hogy a rendszerfüggetlen víziközmű vagyronról a 6 Önkormányzatnak közösen kell döntenie. A rendszerfüggő víziközművekről minden Önkormányzat külön-külön dönt.

Alpolgármester asszony kéri a testület tagjait, kérdéseiket tegyék fel.

Kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Kozák Ferencné alpolgármester asszony az előterjesztést szavazásra bocsátja.

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igenlő szavazattal, egyöntetűen az alábbi határozatot hozta.

47/2013.(V.16.) Kt.

H a t á r o z a t

A Törökszentmiklós Térségi Víz- Csatornamű Kft. társasági szerződésének módosításáról

A Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete **elfogadja** a Törökszentmiklós Térségi Víz-Csatornamű Kft. a határozat melléklete szerinti Társasági szerződés módosítását.

A Képviselő-testület felhatalmazza a Polgármestert a Társasági Szerződés aláírására.

Erről értesülnek:

1. Nagy Szilárd polgármester
2. Dr. Fekete Nóra jegyző
3. Térségi Víz-Csatornamű Kft. (5200 Törökszentmiklós, Táncsics M. út. 42/a.)
4. Irattár

Társasági szerződés módosítása

Alulírott szerződő felek a mai nappal a Törökszentmiklós Térségi Víz-Csatornamű Korlátolt Felelősségű Társaság (Cg. 16-09-003573) a társasági szerződésének 6. pontját és a 10. pontjának 1. és 2. bekezdését az alábbiak szerint módosítják:

„6. A társaság törzstőkéje és a tagok törzsbetétei

A társaság törzstőkéje *49.620.000.- Ft*, azaz *negyvenkilencmillió-hatszázhuszezer* forint.

Az egyes tagok törzsbetétei:

Törökszentmiklós Város Önkormányzata törzsbetéte: *39.550.000.- Ft*, azaz *harminckilencmillió-ötszázötvenezer* forint.

Tiszatenyő Község Önkormányzata törzsbetéte: *660.000.- Ft*, azaz *hatszázhatvanezer* forint.

Kuncsorba Község Önkormányzata törzsbetéte: *280.000.- Ft*, azaz *kettőszáznyolcvanezer* forint.

Kengyel Község Önkormányzata törzsbetéte: *3.150.000.- Ft*, azaz *hárommillió-százötvenezer* forint.

Tiszabő Község Önkormányzata törzsbetéte: *1.700.000.- Ft*, azaz *egymillió-hétszázézer* forint.

Tiszapüspöki Község Önkormányzata törzsbetéte: *1.000.000.- Ft*, azaz *egymillió* forint.

Tiszagyenda Község Önkormányzata törzsbetéte: *3.280.000.- Ft*, azaz *hárommillió-kettőszáznyolcvanezer* forint.

A tagok törzsbetéteik arányában a társaságnál üzletrészt szereznek. A tagok a társaság nyereségéből és veszteségéből törzsbetéteik arányában részesednek.

10. A taggyűlés határozatképessége és a határozathozatal módja
(1. és 2. bek.):

A taggyűlés akkor határozatképes, ha azon a törzstőke legalább fele, vagy a leadható szavazatok többsége képviselve van. Ha a taggyűlés nem volt határozatképes, az emiatt megismételt taggyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben, a jelenlévők által képviselt törzstőke, illetve szavazati jog mértékétől függetlenül határozatképes. A taggyűlésen a tagokat a már szolgáltatott *10.000.- Ft*, azaz *tízezer Ft* értékű törzsbetét után egy szavazat illeti meg.

Ennek alapján az egyes tagok szavazatai:

Törökszentmiklós Város Önkormányzata:	3955 szavazat
Tiszatenyő Község Önkormányzata:	66 szavazat
Kuncsorba Község Önkormányzata:	28 szavazat
Kengyel Község Önkormányzata:	315 szavazat
Tiszabő Község Önkormányzata:	170 szavazat
Tiszapüspöki Község Önkormányzata:	100 szavazat
Tiszagyenda Község Önkormányzata:	328 szavazat.

Törökszentmiklós, 2013. ....

III. NAPIREND:

Előterjesztés Kengyel Község Fenntartható Fejlődési Stratégiájának elfogadására /írásban/

Előadó: Kozák Ferencné alpolgármester

(az előterjesztés jegyzőkönyvhöz mellékelve)

Dr. Fekete Nóra jegyző asszony az írásos előterjesztéshez szóbeli kiegészítésként elmondja, hogy azok a települések, akik szennyvízberuházás projektben részt vesznek, rendelkezniük kell fenntartható fejlődési stratégiával, melyet a Képviselő-testületnek kell elfogadnia.

Alpolgármester asszony kéri a testület tagjait, kérdéseiket tegyék fel.

Kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Kozák Ferencné alpolgármester asszony az előterjesztést szavazásra bocsátja.

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igenlő szavazattal, egyöntetűen az alábbi határozatot hozta.

48/2013.(V.16.) Kt.

H a t á r o z a t

Kengyel Község Fenntartható Fejlődési Stratégiájának elfogadására

Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján Kengyel Község Fenntartható Fejlődési Stratégiáját jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Erről értesül:

1.) Nagy Szilárdpolgármester	helyben
2.) Képviselő-testület tagjai	helyben
3.) Dr Fekete Nóra jegyző	helyben
4.) Irattár	

**KENGYEL KÖZSÉG
FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI
STRATÉGIÁJA
2013.**

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	
1.1 FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS	3
1.2 A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ALAPELVEI	4
1.3 A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS JOGSZABÁLYI HÁTTERE	6
1.4. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS STRATÉGIA CÉLKITŰZÉSE	7
2. A KÖZSÉG RÖVID BEMUTATÁSA	7
3. KENGYEL FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI STRATÉGIÁJÁNAK KITERJEDÉSE	
3.1 KÖRNYEZETVÉDELEM	9
3.1.1 FENNTARTHATÓ NÉPESEDÉSI POLITIKA	9
3.1.2 EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT JAVÍTÁSA	11
3.1.3 FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁS.....	14
3.2 ENERGIAGAZDÁLKODÁS.....	15
3.3 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME	17
3.3.1 A VERSENYKÉPESSÉG FENNTARTHATÓ ERŐSÍTÉSE, VALAMINT A FENNTARTHATÓ TERMELÉSI ELJÁRÁSOK ÉS FOGYASZTÓI SZOKÁSOK ERŐSÍTÉSE	18
3.4 A FENNTARTHATÓ MOBILITÁS ÉS TÉRSZERKEZET KIALAKÍTÁSA	20
4. A STRATÉGIA KITERJEDÉSI TERÜLETEINEK CSOPORTOSÍTÁSA ALAPJÁN, A FENNTARTHATÓSÁG JEGYÉBEN CÉLUL KITŰZHETŐ FELADATOK	
4.1 KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS ENERGIAGAZDÁLKODÁS.....	21
4.2 ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME, TÁJVÉDELEM	23
5. ÖSSZEGZÉS	24
6. IRODALOMJEGYZÉK	25

1. BEVEZETÉS

Kengyel község Önkormányzatának feladatai közé tartozik a lakosság egészséges környezethez való jogának biztosítása; a község jövőjének, valamint az élhető környezet megteremtésének és fenntartásának folyamatos biztosítása.

Ennek érdekében célszerű a község részére egy olyan programot kidolgozni, mely magában foglalja a fenntartáshoz szükséges alappillérek helyi megvalósításának lehetőségeit. A program célja az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság támogatásával olyan stratégia kidolgozása és megvalósítása, mely a fenntartható fejlődés elveire épül. Ilyen stratégiát a község erősségeire és lehetőségeire alapozva célszerű kidolgozni, megvalósítani és szinten tartani.

1.1 FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS FOGALMA

A fenntartható fejlődés először az Egyesült Nemzetek Szervezete 1987-es Brundtland-jelentésében szerepelt. Az akkor megfogalmazott és azóta is fennálló definíciója szerint 'fenntartható fejlődés' illetve 'fenntarthatóság' (sustainable development) olyan fejlődési folyamatot jelöl, ami a természeti erőforrások használatának és megőrzésének egyidejű megvalósítására épül. Az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága szerint a fenntartható fejlődés egy olyan fejlődés, mely a jelen generációk igényeit és törekvéseit úgy elégíti ki, hogy az a jövő generációk életfeltételeit nem befolyásolja, és nem veszélyezteti.

Az ENSZ a nyolcvanas évek elejétől kezdve (amikor a fenntarthatóság megjelent a nemzetközi szakirodalomban) számos esetben foglalkozott a fenntarthatósággal. Tanulmányai alapján elfogadottá vált, hogy a fenntarthatóság megvalósítása három alappillérré építhető, melyek a következők: gazdasági fejlődés, társadalmi fejlődés és környezetvédelem.

A fenntartható fejlődés kidolgozásának nehézségét képezi, hogy ezen alappillérek egymásba vannak ágyazódva, valamint hogy úgy kell véghezvinnie a fejlődést, hogy a környezet kizsigerezése nélküli gazdálkodás közben ne mondjon le sem a gazdasági fejlődés, sem a társadalmi fejlődési igényeiről. Nehézséget képez, hogy a három pillér nem létezik a maga elkülönült valóságában. Az ember a társadalom része, a gazdaság pedig sem az embertől, sem a környezetétől nem működhet függetlenül.

A jelen társadalmi-gazdasági folyamatok, illetve hatásaik sok esetben ellentétesek a fenntartható fejlődés követelményeivel. Ennek ismeretében elkerülhetetlen egy olyan fejlődési útra való áttérés, amely hosszú távon biztosítja a társadalom fenntartható fejlődését. Mivel ennek elérése nem lehetséges egy-egy régióon belül – hiszen egyetlen társadalom sem szigetelheti el magát tágabb társadalmi- gazdasági-természeti

környezetétől – a kölcsönös függőségek miatt a társadalmak hosszú távú jövője közös. Ezek ismeretében a fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél jelenik meg a társadalmak életében.

1.2 A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ALAPELVEI

A fenntartható fejlődés alapelvei biztosítják különböző stratégiák egybevetetőségét és összhangját, valamint általános útmutatóként szolgálnak a stratégiák prioritásainak megfogalmazásában, konkrét céljainak és feladatainak meghatározásában.

A 2007-ben elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiában megfogalmazták a hazai alapelveket, melyek meghatározása során figyelembe vették az Európai Unió Fenntartható Fejlődési Stratégiájában meghatározott alapelveket és célokat. Ezen alapelveket Kengyel községe is figyelembe veszi, saját stratégiájának megfogalmazásakor célként az alábbi elveket emeli ki a Nemzeti Stratégia alapelvei közül:

- *tartamosság elve*: figyelembe veszi a környezet eltartó-képességének korlátait; az erőforrások körültekintő és takarékos használatával megőrzi a jövőbeli fejlődéshez szükséges forrásokat. A biológiai sokféleség is természeti erőforrás, védelmét kiemelten szükséges kezelni.

- *helyi erőforrások használatának elve*: törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásból történő kielégítésére. Meg kell őrizni a helyi sajátosságokat, azok sokszínűségét.

- *társadalmi részvétel elve*: mindenki számára biztosítani kell a megfelelő hozzáférést a társadalmi-gazdasági közéletre. Javítani kell a fenntartható fejlődéssel, annak társadalmi-gazdasági és környezeti vonatkozásaival, a fenntarthatóbb megoldásokkal kapcsolatos tájékozottságot.

- *társadalmi felelősségvállalás elve*: a fenntartható fejlődés, a magasabb életminőség elérése érdekében csökkenteni kell a termelés és a fogyasztás nem fenntartható módjait. Erősíteni kell a vállalkozások társadalmi felelősségvállalását, a magán- és a közszféra közötti együttműködést.

- *elővigyázatosság és megelőzés elve*: az elővigyázatos megközelítés azt jelenti, hogy ha súlyos vagy visszafordíthatatlan kár lehetősége merül fel, a teljes tudományos bizonyosság hiánya nem használható fel indokként a környezetromlás vagy az emberi egészség veszélyeztetését megakadályozó, hatékony intézkedések elhalasztására, azaz a veszély mértékét figyelembe véve cselekedni kell. Az emberi tevékenységeket ennek az elővigyázatossági elvnek a figyelembevételével kell tervezni és végrehajtani, illetve mérsékelni kell a természeti rendszereket és az emberi egészséget veszélyeztető környezetkárosító, környezetszennyező tevékenységeket, illetve lehetőség szerint helyreállítani a károkat.

1.3 A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS JOGSZABÁLYI HÁTTERE

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 4 §-ban megfogalmazza a környezet védelmével kapcsolatos legfontosabb, tisztázandó alapfogalmakat. Ezek alapján, a fenntartható fejlődés (29. bekezdés) „társadalmi gazdasági viszonyok és tevékenységek rendszere, amely a természeti értékeket megőrzi a jelen és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használja, ökológiai szempontból hosszú távon biztosítja az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését” jelenti.

A környezetvédelmi törvényt kiegészítendő leg – azzal összhangban – a fenntartható fejlődés főbb területeiről külön törvények rendelkezzenek. Ezek közül a legfontosabbak:

- törvény az energiagazdálkodásról: 2007. évi LXXXVI. tv
- törvény a természetvédelemről: 1996. évi LIII. tv
- törvény a hulladékgazdálkodásról: 2012. évi CLXXXV. tv
- törvény a vízgazdálkodásról: 1995. évi LVII. tv
- törvény az épített környezetről: 1997. évi LXXVIII. tv

Magyarország Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiájának fő célkitűzése, hogy elősegítse a hazai társadalmi – gazdasági – környezeti folyamatok összességének közép és hosszútávon fenntartható útra állítását, figyelembe véve a hazai adottságokat.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia a fenntartható fejlődés koncepciójára, alapelveire, célkitűzéseire építve hosszú távú és átfogó képet nyújt a konkrétabb kérdésekkel foglalkozó stratégiák, programok számára.

1.4 A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI STRATÉGIA CÉLKITŰZÉSE

Egy település Fenntartható Fejlődési Stratégiája iránymutatóul szolgál cselekvési programjának olyan irányú befolyásolására, hogy a településen zajló feladatok a fenntarthatóság jegyében történhessenek.

A Kengyeli Fenntartható Fejlődési Stratégia fő célkitűzése, hogy elősegítse a község közép- és hosszútávon történő fejlődésének fenntarthatóra terelését. Ennek érdekében javaslatokat tesz olyan célokra, melyek a fenntarthatóság megvalósítását lehetővé teszik; azonosítja a gátló – illetve megvalósítást segítő tényezőket, ezek alapján pedig célokat tűz ki.

A Stratégia akkor lehet hasznos a település számára, ha az közérthető és a lehetőségeket figyelembe véve, megvalósítható elképzeléseket tűz ki céljaiként. A Stratégia által kitűzött célok végrehajtása nem képzelhető el a társadalmi csoportok, illetve az ő képviselőinek együttműködése nélkül, valamint a különböző településen történő fejlesztések fenntarthatósági vizsgálata nélkül.

2. A KÖZSÉG RÖVID BEMUTATÁSA

Kengyel a Tiszától keletre, Szolnoktól délkeletre fekszik Kétpó, Mezőhék, Martfű, Rákócziújfalú, Rákóczifalva, Szajol és Tiszatenyő gyűrűjében. A település körüli sík vidéket a környezetből kiemelkedő hat kunhalom, és a Tisza-szabályozás utáni kiszáradt medermaradványai teszik változatosá. Éghajlata mérsékelten meleg, száraz. Vize, a Csorcsány-ér csupán időszakos vízfolyás.

A település közúton Törökszentmiklósról és Martfűről közelíthető meg, naponta 21 távolsági autóbuszjárat-pár érinti, amelyek három helyen is megállnak a községben. Kengyel viszonylag korán – alig negyven évvel később az első hazai vasúti pálya megnyitása után-, 1885-ben bekapcsolódott a vasúti vérkeringésbe. Az 1885. május 13-án felavatott Szolnok-Tiszatenyő-Kunszentmárton-Szentes vasútvonalon két megállója is van.

Kengyel környéke a régészeti ásatások leletei szerint évezredek óta lakott hely. A XIX. századi régészeti feltárások során a bronzkorból urnák, pitykék, korongos végű tűk és edények, a neolitikorból zöld kígyókő buzogány került elő. Az újabb, a XX. századi ásatásokon pedig az őskortól kezdődően a XIV. század végéig a különböző korokból bögréket, agyagedényeket, cseréptöredékeket találtak a régészek.

A község neve vitatott eredetű, egyes feltevések szerint még az ugor korból a „kör, karika” szóból származik, más nézetek szerint foglalkozásra utaló személynév. A Kengyel személynév rokon a hasonló személynévvel /mint például a Konkoly/, amelyek a X-XI. században keletkeztek. Eszerint is Kengyel a XI. század előtt alakult ki.

Első írásos említése Kengelu formában olvasható I. Géza 1075-ben kibocsátott oklevelében, amelyben a kengyeli határt a garamszentbenedeki apátságnak adományozta. A birtokadományozási levél a következőképp említi: „A Tiszántúl adtam a Pél nevezetű földet a Kengelu nevű víznek a révje felett, a

saját határai mellett.” II. István 1124-ben kelt oklevelében víznévként és révátkelőhelyként /Terram Pelu ultra Tissam supra portum aquae Kengelu/ szerepel a település.

A régi oklevelek egyébként nemcsak Kengyelt, Kengyelszállást említik Pél néven, hanem a közeli Tenyőt is. A szakirodalom azonban nem foglal állást egyértelműen a kérdés eldöntésében.

1479-ben már mezővárosi rangban a Szapolyai-család birtoka. A XV. században rácok telepednek le nagy számban Kengyelen, a falu lakóinak ekkor több mint a fele rác, akik később elmagyarosodtak. Egy 1443-ból származó oklevél tanúsága szerint a rácok Haram és Tornistya Dél-Duna melléki helységekből kerültek előbb Alpárra s onnan Tenyőre.

Az 1571-es török összeírásban Kengyel a szolnoki szandzsákban, a szolnoki nahijébe tartozott. Az összeírás szerint 1571-ben a faluban háromszáznegyvenketten éltek. Ötvenhét házat és templomot is említ a dokumentum. A török időkben a falut többször is feldúlták, s ugyanezt tették a rácok is a XVII. század elején, s csak a század végén, illetve a XIX. század elején kezdett újra benépesedni. 1880-ban már ezerháromszáz lelket számláltak Kengyelen. A XX. században tovább növekedett a település népessége: 1930-ban 3571-en, 1949-ben 5391-en éltek a községben.

A XVIII. század eleji lakatlan Kengyel az Almásy-család birtoka. A pusztát 1725-től a Törökszentmiklóst betelepítő lakosoknak adták bérbe. A XIX. század végére az Almásyakon kívül a Harkányi-, a Jurenák-, a Baghy-, a Léderer-, az Urbán- és a Montágh-családok rendelkeztek birtokkal Kengyelen. Az uradalmak fejlődését nagyban segítette a vasúti hálózat kiépülése.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharcban Kengyelről öten /Őz József, Palatinus György, Pozderka János, Busa János és Kovács András/ vettek fegyvert a kezükbe.

A Nagyatádi-földreform végrehajtása után megnövekedett a településen a lélekszám. A vasútállomás körül Léderer Károly és Artúr birtokából 196, báró Harkányi Anna birtokából 92 házhelyet osztottak ki, s 1281-en kaptak földet.

1928. október 1-jén jegyzői kirendeltséget létesítettek Pusztakengyelen, egy évvel később pedig már postahivatalt és telefonközpontot is létrehoztak. Ugyanabban az évben Baghy Gyula és társai kezdeményezték az akkor már 2376 lakosú, 172 lakóházzal rendelkező, 11077 kh kiterjedésű Kengyel, Derzsi puszták és Tenyő egy részének önálló községgé alakítását. A vármegyei törvényhatósági bizottság elutasította a kérelmet, Kengyel hosszú évszázadok után csak 1946. január elsejével szakadt el véglegesen Törökszentmiklóstól és vált önálló községgé.

3. KENGYEL KÖZSÉG FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS STRATÉGIÁJÁNAK KITERJEDÉSE

A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia tizenegy olyan prioritást élvező területet jelöl meg, melyek a fenntarthatóságot előnyösen befolyásolni képesek, ezek az alábbiak:

- fenntartható népesedési politika

- egészségi állapot javítása
- társadalmi kohézió, valamint a foglalkoztatottság javítása
- természeti értékek védelme
- klímaváltozás elleni védelem
- fenntartható vízgazdálkodás
- versenyképesség fenntartható mivoltának erősítése
- fenntartható termelési eljárások
- energiagazdálkodás átalakítása a fenntarthatóság jegyében
- fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása.
- gazdasági szabályozás

Jelen Stratégia a nemzeti szinten megfogalmazott prioritások alapján meghatározta azokat a területeket, melyek a Község szintjén is fontosnak minősülnek. A Község szempontjából kiemelt figyelmet érdemel a fent felsoroltak közül az egészségügyi állapot javítása, a természeti értékek védelme, felszín alatti vizek védelme a vízgazdálkodás és energiagazdálkodás területe.

3.1 KÖRNYEZETVÉDELEM

A környezetvédelem fejlődése alapján megállapítható, hogy az 1950-60-as éveinek negatív, többnyire csak gazdasági hasznot kereső hozzáállása megváltozott, és napjainkra a fenntartható fejlődés gondolatának beiktatásával a környezetközpontú fejlesztés került előtérbe.

3.1.1 FENNTARTHATÓ NÉPESEDÉSI POLITIKA

Ismert tény, hogy világviszonylatban a népesség száma nő, ám a fejlett országok egy részében a lakosság stagnálása, esetleg csökkenése és elöregedése tapasztalható. Ez a tény az érintett területen gazdasági és társadalmi visszaeséshez vezethet.

Tiszatenyő község népessége csökken. 2002. január 1-i adatok alapján 4026 fő, 2009- ben 3812 fő 2013.01.01-én már csak 3657 fő a regisztrált lakosok száma

A lakosság létszáma megállás nélkül apad. A fenntartható népesedési politika kialakítása növelhetné a gyermekvállalási kedvet, biztosíthatja felnevelésüket.

A népesség csökkenésével párhuzamba vonható a település munkaerő szerkezete. A munkanélküliségi ráta emelkedése, a foglalkoztatás csökkenése nem csak a község problémája, országos szinten jelenik meg. A foglalkoztatottak száma évről-évre csökken, ugyanakkor egyszerre jelenik meg a munkaerő felesleg és a munkaerőhiány. A járási rendszer megalakulása előtt fennállt Törökszentmiklósi Kistérségi Iroda adatai szerint az Észak-alföldi Régióban tartósan az országos átlag felett van az állástalanok aránya, a munkaerőpiac szűkülése minden korosztályt érint. A megbomlott munkaerő piaci egyensúly, a régóta magas munkanélküliség és a kevés munkaalkalom következtében a régióban a munkanélkülieknek egy nagyszámú, stabil csoportjáról beszélhetünk. A rossz foglalkoztatási helyzet a község összetett gyökerű elmaradottságának egyik legfontosabb következménye, ugyanakkor tartóssá válása a munkanélküliek tömeges megjelenésének következményeivel (elszegényedés, stb.) együtthatva maga is az elmaradottság egyik fő előidézőjévé vált.

Kengyelen a munkanélküliségi helyzet tragikusnak mondható, hiszen az 3657 fős) népesség mindössze 55%-a munkaképes, melynél 16 % fölötti a munkanélküliek száma. A munkanélküliek ilyen magas aránya a népességből a lakosság demoralizálódásához vezethet.

Javasolt célok ezen a területen:

- a község társadalmi szemlélete családpolitikai szemléletű legyen
- a gyermekvállalás ne jelentsen szegénységi kockázatot

- cselekvési terv megalkotásakor célszerű egy olyan program kidolgozása, mely egyeztetve a szociális osztályokkal olyan lehetőségeket és irányelveket fogalmaz meg, melyek a fiatalok lehetőségeit és itthon maradási kedvét – illetve lehetőségét - megnyitja.

3.1.2 EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT JAVÍTÁSA

Az egészségmegőrzés az egyik legfontosabb fenntarthatósági cél, hiszen minden társadalmi, ezáltal pedig gazdasági folyamatra kihat. Az egészségi állapot javításának célja, hogy a lakosság minél hosszabb ideig egészséges életet tudjon élni.

Egészségügyi szempontból fontos kérdés az ivóvíz minősége, a megfelelően élhető és élvezhető környezet, a levegő kémiai szennyezettségének és szállópor koncentrációjának csökkentése. Mivel a pollenek miatti allergiás és asztmás megbetegedések száma jelentős, fontos az allergén fajok (pl. parlagfű) elterjedésének megakadályozása is.

A magyar lakosság egészségi állapota felmérések szerint kedvezőtlen, nemzetközi állapotokat tekintve hátrányos, valamint attól a szinttől is elmarad, amit gazdasági társadalmi fejlettségünk lehetővé tenne. Aggasztó helyzetet ölt továbbá az egészségi állapot térségi és társadalmi egyenlőtlensége.

A jelenlegi egészségügy két alapvető problémával küszködik. Az egyik, hogy az egészségügy betegségügygé vált. Tapasztalható, hogy a betegségmegelőzés helyett a betegségek követő orvoslás dominál. A másik probléma, hogy az egészségügy elsősorban csak fizikai létünkre koncentrál, elhanyagolja azt a tényt, hogy a betegség a test fizikai, szellemi, érzelmi harmóniájának megszűnésére vezethető vissza. Egészséges élet ezért elképzelhetetlen a társadalmi és a természetes környezet egészsége, harmóniája, összhangja nélkül.

Az egészségmegőrzés több alapköve közül első helyen szerepel a megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz.

Kengyel község vízműve által szolgáltatott ivóvíz a 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet alapján ammónium tekintetében nem megfelelő. A kengyeli vízmű jelenleg 6 db kúttal rendelkezik, melyekből 3 db üzemképes. A vízmű jelenlegi technológiája vas és mangántalanításból és fertőtlenítésből áll.

Az ivóvíz hálózati rendszer nem körvezetékes, több területen az ágvezetékekben a pangó víz vízminőségi problémát okoz.

Az egészségmegőrzés második alapköve a tiszta levegő.

A tiszta levegőre feltámasztott igények tekintetében szemben szerencsésnek mondható a település, hiszen a környezeti elemek állapotát tekintve nincs akkora szennyező forrás, amekkora problémát okozhatna. A településen áthaladó főút és a mezőgazdasági hasznosítású területek okozta porszennyezésen kívül ipari, vagy egyéb eredetű emisszió nem kerül a levegőbe.

Bár nem új jelenség, tendenciájában azonban még napjainkban is nő a lakosság soraiban a növényi allergénekhez köthető pollenérzékenység, amely környezet egészségügyi szempontjából, továbbá az elhárítás, felszámolás szempontjából is nehezen kezelhető. Ennek orvoslása céljából indokolt a községben minden évben parlagfű-mentesítési akciónapokat szervezni.

Az egészségmegőrzés harmadik alapköve a tiszta és nyugodt környezet.

Helyi problémaforrásként merülhet fel a vendéglátóegységek lakosságot terhelő zajterhelése, melyek egyrészt a boltoknál telepített hűtő és szellőztető berendezések, ventilátorok zaja, másrészt a szórakozó és vendéglátóhelyek zajterhelése. A településen ennek orvoslása céljából igény esetén az Önkormányzat ellenőrzi a nyitvatartási időt és műszeres vizsgálatot végez a zajterhelési határérték tekintetében a kérdéses vendéglátóegységek körében.

A község településtisztasági feladatait az Önkormányzat végezteti el. A helyi településtisztasági feladatok kezelését a lakosság környezettudatos magatartása és a különböző iskolák, intézmények által szervezett környezetvédelmi akciók segíthetik. Így például a Közútkezelő által minden évben meghirdetett „Országos szemétyűjtési” akción szervezett hulladékmentesítés végezhető a község különböző pontjain, közterületeken, utak mentén, iskolák és parkolók környékén, stb. iskolák és egyéb civil szervezetek bevonásával.

A település tisztaságának fenntartásához azonban elengedhetetlen a hulladékok helyes gyűjtése mellett a települési és szilárd hulladék szabályos, fenntartható módon történő deponálása és hasznosítása. A települési kommunális hulladékok gyűjtését, szállítását, ártalmatlanítását 2007-től a Remondis Kétpó Kft. végzi kétpói telephelyén.

Javasolt célok ezen a területen:

- Települési szinten tudatosítani, hogy az egészséges élet eléréséhez a legegyszerűbb mód az egészség megőrzése, nem pedig kezelése. Ezt éves- féléves ismétlődésekkel zajló ingyenes szűrőprogramokkal lehetne kivitelezni. Ez az anyagiak átstrukturálását is magával vonja, hiszen betegségmegelőzés hiányában a társadalombiztosítási kiadások egy beteg társadalom kiadásait igyekeznek fedezni, a betegségek megelőzésére már nem jutnak források.
- Megteremteni a test-szellem harmóniájának létrejöttéhez szükséges rendszeres pihenési, szórakozási és művelődési lehetőségeket
- Egészséges életmódra növelés, játszóterek mellett fitness parkok létesítése a felnőttek átmozgatására
- Tömegsport feltételeinek javítása, iskolai sportnapok szervezése
- Szociális rendszerek fejlesztése, mellyel elérhető lenne a társadalmi kohézió. Ennek célja, hogy különböző polgárok “önbecsülésük feladása nélkül” harmonikusan tudjanak egymás mellett élni.
- Foglalkoztatás növelése patrióta gazdaságpolitikával (helyi vállalkozók előnyben részesítése)
- Elhagyott hulladéktároló megfelelő kezelése, hulladékgazdálkodási tervek készítése, a folyamatok nyomom követése

- Fásítás a tisztább levegő elérése érdekében, porkoncentráció csökkentése céljából

3.1.3 FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁS

A víz korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás. Meghatározó szerepe van az ember lételeme, a társadalom életminősége, gazdasága szempontjából is.

A község térsége szélsőségesen száraz, gyér lefolyású területen fekszik. A térségben található kevés állóvíz többsége mesterséges, holtág, vagy tározó. Nedves években viszonylag jelentős az ideiglenesen vízzel borított, belvizes részek aránya. A talajvíz mélysége 2-6 méter között alakul, de helyenként meghaladja a 6 métert is, mennyisége nem jelentős. Kémiai jellegét tekintve a kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, az északi részeken nátrium- hidrogénkarbonátos. A rétegvíz mennyisége 1 l/s.km körül alakul..

A vízellátó rendszer hidraulikai kapacitása ugyan kielégíti az igényeket, de műszaki állapota nem tekinthető teljesen megfelelőnek. A hálózat korának, és anyagának következtében meglehetősen kedvezőtlen az értékesítési veszteség mértéke, és e területen - a finanszírozási forrás hiányában – elmaradó hálózatrekonstrukció következtében a veszteségek mértéke változatlan marad, esetlegesen tovább nőhet, valamint nem történik változás a másodlagos szennyeződések lehetőségének vonatkozásában sem, ugyanis a mosató csomópontok hiányában változatlanul bekövetkezhet a minőségromlás az elosztóhálózatokon.

A vízműtelepen jelenleg üzemelő tisztítás technológia kapacitása képes kielégíteni a jelenlegi és várható vízigényeket. Műszaki állapotát tekintve azonban felújításra szorul, továbbá amennyiben a jelenleg működő technológia változatlanul megmarad, továbbra sem lesz képes biztosítani a jogszabályokban előírt vízminőséget. A fogyasztási csúcsok kiegyenlítése, a hálózati nyomás és a víztárolás tekintetében lényegében marad a jelenlegi helyzet.

Javasolt célok a területen:

- Fel kell tárnai a vízgazdálkodás energiafogyasztásának korlátozási lehetőségeit (belvíz, szennyvíz) és a vízhez kötődő energiák (termálvíz) termelésének és hasznosításának lehetőségeit és korlátait.

3.2 AZ ENERGIAGAZDÁLKODÁS ÁTALAKÍTÁSA

Az energiagazdálkodás napjainkban azért kulcsfontosságú feladat, mert célként szerepel a minél hatékonyabb és ésszerűbb energiafelhasználás, illetve mert az energiaforrások korlátozott mennyisége és készlete megindokolja a fenntartható fejlődés megvalósulását.

Az Európai Uniónak jelenleg nincs kidolgozott energiastratégiája. Nem is várható, hogy olyan anyag készüljön, amely minden tagország számára egyértelműen hasznosítható. Ez az eltérő adottságokból, a kialakult gazdasági és politikai érdekekből, a meglévő struktúrákból következik.

Helyi szinten azonban lehetőségünk van arra, hogy egy jelentős mintaprojekten bemutassuk, létezik olyan megoldás, amely megfelel a fenntarthatóságnak, csökkenti függőségünket, versenyképes, környezetvédelmi szempontból hasznos, ráadásul jelentős térségfejlesztő hatású. Az energiaprogramoknál azonban figyelmesnek kell lenni, hiszen létezik egy olyan téves nézet, hogy a megújuló energiaforrások felhasználása költséges beruházást igényel és általában a zöldenergiák hasznosítása drága. Az energiagazdálkodással kapcsolatos feladatok az energiahatékonyság javításával kezdődnek.

A település energiagazdálkodásának főbb területei az energia felhasználás, a földgáz és távhő felhasználás és a vízgazdálkodás. A táv hő- és gázfelhasználás költségeinek alakulását alapvetően a fogyasztás (a felhasznált mennyiség időjárásfüggő), az árak emelkedése és az új objektumok fogyasztása okozza. A villamos energia fogyasztás a városban alapvetően stagnál.

Energia-hatékonysági minősítéssel rendelkező eszközök:

A Község nagyobb intézményeibe, főleg a téli időszakban, elkerülhetetlen, hogy több energiát fogyassunk a korai sötétedés miatt. Ennek kompenzálásának céljából tűztük ki a középületek energiatakarékos izzókkal történő felszerelése.

Javasolt célok a területen:

- beruházáskor A vagy A+ energiahatékonysági minősítéssel bíró eszközök beszerzése
- szemléletformálás
- fosszilis energiahordozók arányának növelése
- községi energia stratégia elkészítése

megújuló energiákra egyre nagyobb mértékben történő áttérés

3.3 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME

A természetes ökoszisztémák működése önfenntartó, esetükben a fenntarthatóságra való törekvés nem okozna problémát. Azonban az ember megjelenésével ez is fontos tényezővé vált ebből a szempontból, hisz az ökoszisztémák működése alapvető feltétele a gazdasági és társadalmi élet hosszú távú jó működésének.

Természeti erőforrásaink fenntartható védelme úgy képzelhető el, hogy nagyarányban növeljük a megújuló energiaforrások használatát, megőrizzük a biodiverzitást, a területeinket megvédjük illegális személtlerakóktól, amennyire csak lehetséges. A hulladék szelektív gyűjtésével a hulladék mennyiségének képződése nagyban lecsökkenthető, így ilyen tevékenységekkel a fenntarthatósághoz hozzájárulhatunk.

A község – jellemző alföldi tájolóása miatt – nagyobb mértékű porszennyezettségnak van kitéve, hiszen a környező művelhető területekről a megmunkálások során száraz időjárás esetén nagy mennyiségű szállópor koncentráció kerülhet a község légterébe. Ennek csökkentése érdekében a települést védő fasávok telepítése, illetve a község fásítása javasolt, hiszen a fás szárúak nemcsak esztétikai szereppel bírnak, hanem jelentősen csökkentik a levegő szállópor koncentrációját is.

Javasolt célok ezen a területen:

- a település környezetvédelmi programjának, illetve hulladékgazdálkodási tervének elkészítése, és folyamatos figyelemmel kísérése
- élőhelyek heterogenitásának fenntartása, ennek elérése érdekében monitorozó tevékenység végzése
- a helyi természeti, táji értékek nyilvántartásba vételére, illetve hatékonyabb védelem érdekében hasznos lenne egy környezeti regiszter készítése. Ez térképen rögzítené, figyelemmel kísérné a környezeti értékek állapotát, megjelölné a környezeti károk és veszélyeztető tényezők helyét és így lehetővé tenné a gyors szakszerű tájékoztatást, beavatkozást a hivatalos és civil szereplők bevonásával.

3.3.1 A VERSENYKÉPESSÉG FENNTARTHATÓ ERŐSÍTÉSE, VALAMINT A FENNTARTHATÓ TERMELÉSI ELJÁRÁSOK ÉS FOGYASZTÓI SZOKÁSOK ERŐSÍTÉSE

Az alacsony foglalkoztatási arány, a kis- és középvállalkozások gyenge helyzete, az államháztartás állapota mind olyan tényezők, melyek a versenyképességet befolyásolják.

A gazdaság fejlődése akkor fenntartható, ha széles társadalmi alapon nyugszik, minél több ember vesz benne részt és élvezi annak előnyeit.

A fenntartható versenyképességhez erős kis- és középvállalkozások szükségesek.

Termelésünk és fogyasztásunk szempontjából a fenntarthatóság alapja az erőforrásigények csökkentése, mivel jelenleg nagyobb a fogyasztás mennyisége az újratermelődé mértékéhez képest.

A fenntartható termelést elősegítő célok:

- környezetkímélő technológiák alkalmazása
- környezettudatos terméktervezés
- hulladékszegény technológia alkalmazása
- fenntarthatósági jelentés készítése
- az életciklus szemlélet gyakorlatban történő integrálása: a termék és szolgáltatás tervezési, gyártási, szállítási részlepleseinek tudatos tervezése

A fenntartható fogyasztást elősegítő célok:

- a fenntarthatóbb termékek és szolgáltatások versenyképes áron legyenek elérhetőek minél szélesebb vásárlókör számára
- vásárlói tudatosság növelése reklámok által
- fiatal nemzedékben való szemléletformálás saját vásárlói döntései rövid és hosszú távú környezeti és társadalmi hatásai témakörében. Szemléletformáló előadások révén tisztába kerülhetnek vásárlói szokásaik következményeivel, így a jövő generációiban a tudatos fogyasztói szokások kialakítása elérhető.

A község hagyományos alföldi település, ahol nagy a mezőgazdaság szerepe, melyben jelentős ágazatot képvisel az állattenyésztés. A településen a rendszerváltást követően az állatállomány minden állatfajánál nagy visszaesés következett be, és ez az állapot azóta is stagnál. A szarvasmarha-, sertés- és juh ágazatban megvannak az állomány növelésének lehetőségei – meglévő üres állatférőhelyek, rét, legelő és gyepterületek, valamint a növénytermesztés által biztosított takarmánynövények, melléktermékek-, ennek azonban határt szabnak a piaci viszonyok.

A mezőgazdaság újbóli fellendülésének, kitörési pontjának a környezetkímélő technológiák és a biogazdálkodás, illetve a vetőmag- és zöldségtermesztés elterjedése, valamint a feldolgozottsági fok növelése és az agrár környezetgazdálkodás irányába való elmozdulás jelenthetné. A gyümölcs- és zöldségfeldolgozás ágazatára nem épült ki ipar, hiszen az ágazat kapacitásai ezt nem indokolják. A jellemző éghajlat és mikroklíma, valamint az öntözési lehetőségek azonban kedvező feltételeket biztosítanak a mennyiségi és igen jó minőségű zöldség és gyümölcs termék-előállításra.

.

Javasolt célok a területen:

- vállalkozásbarát intézkedések
- energiahatékonysági intézkedések
- fogyasztói tudatosság növelése
- anyag- és vízfelhasználás optimalizálása a termelés során

3.4 A FENNTARTHATÓ MOBILITÁS ÉS TÉRSZERKEZET KIALAKÍTÁSA

Kengyel földrajzi fekvése gazdasági szempontból kedvező. A község a 4929 j. út és a 130 vasútvonal mentén helyezkedik el., azonban a megyeszékhellyel és a 4-es sz főútvonallal való kapcsolata nem megfelelő.

A Szolnok-Kétpó között tervezett út negy mértékben segítené a jobb közlekedési, ezzel együtt a gazdasági kapcsolatot.

A fenntartható közlekedéssel kapcsolatos általános célkitűzés annak biztosítása, hogy a település közlekedési rendszerei megfeleljenek a társadalom gazdasági, szociális igényeinek, úgy, hogy közben minimálisan csökkenjen a gazdaságra, társadalomra, környezetre gyakorolt negatív hatás. A fenntartható közlekedési szerkezet kialakítása hosszú távú, több szakaszokban megvalósítható, összetett feladat.

A kerékpár úthálózat további növelésével, a kerékpár használatával kapcsolatos rendezvények szervezésével (két kerékkal a munkába, autómentes nap, stb.) kell ösztönözni a lakosságot arra, csak indokolt esetben használják autójukat.

Javasolt célok a területen:

- gyalogprioritás érvényesítése
- törekvés a gépkocsifüggetlen életmód kialakítására
- mobilitás szükségességének csökkentése
- kerékpáros közlekedés támogatása
- zöldfelületi rendszer fejlesztése
- szemléletformálás
- közlekedés iránti igény csökkentése
- közlekedési környezetterhelés csökkentése

4. A STRATÉGIA KITERJEDÉSI TERÜLETEINEK CSOPORTOSÍTÁSA ALAPJÁN, A FENNTARTHATÓSÁG JEGYÉBEN CÉLUL KITŰZHETŐ FELADATOK

Kengyel község célja, hogy működési területeit figyelembe véve egyre inkább növekvő mértékben járuljon hozzá a fenntartható fejlődés megteremtéséhez. Ennek érdekében két nagyobb területen fogalmaz meg cselekvési programokat. A feladatok iránymutatásul szolgálhatnak a Stratégia elfogadása után megfogalmazandó cselekvési programhoz.

4.1 KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS ENERGIAGAZDÁLKODÁS

1 Újrahasznosítható hulladékok arányának növelése: a település célja a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése, valamint a környezettudatos magatartás fejlesztése. Ennek értelmében, a Remondis Kétpó Kft.-től lekért jelentések alapján kitűzendő cél az újrahasznosítás növelésére meghatározott, %-ban megadott újrahasznosítási arány a hulladékok területén.

2 Hulladék-nyilvántartás vezetése: az elszállított kommunális hulladékról akkor kaphatunk kiértékelhető adatokat, ha a szolgáltatók a telephelyeiken hulladékról, hulladéktípusonként információt kapjunk a hulladékok mennyiségének tekintetében.

3 Levegőtisztaság növelése:

- közintézményeknél és lehetőség szerint a lakossági fűtésnél a korszerű (földgáz és pb gáz üzemi) tüzelőberendezések alkalmazásának előtérbe helyezése – ha megújuló energiával a fűtés nem kivitelezhető
- külterületeken az avar, szalma, tarlóégetések megszüntetése, illetve talajjavítást is elősegítő módszerrel történő kiváltása (beszántás)
- ipartelepek és telephelyek szennyező anyag kibocsátásának határérték alá történő csökkentése

4 Vízvédelemmel kapcsolatos tevékenységek:

- ipari és mezőgazdasági vonatkozásban takarékos vízhasználatot ösztönző szabályozások bevezetése (pl. csepegtető öntözés)
- szennyvíz csatorna hálózat kiépítése
- a felszín alatti vizek felhasználásának mérséklése, engedély nélküli kutak vízhasználatának megszüntetése, mely a települési ivóvízbázis védelmének fontos pontját képezi
- ivóvízbázis védelmi fejlesztése
- talajvízszintről mennyiségi és minőségi ellenőrzések végzése, monitoring és az eredményekből adatbázis létrehozása

5 Földvédelem:

- termőföldvédelem pl. helyes gazdálkodás megválasztásával, illegális hulladéklerakók felszámolásával, allergénektől (pl.- parlagfű) való mentesítésével
- öntözési létesítmények állagmegóvása
- természeti értékek védelme (kunhalmok)
- komposztálás népszerűsítése, mely a zöldhulladék, szerves trágyák mennyiségének csökkentését is jelentené

6 Megújuló energiák használata:

Az olajár-robbanás, illetve a környezetvédelmi megfontolások, a rendelkezésre álló nyersanyagok csökkenése világszerte fellendítették az alternatív, megújuló energiaforrások használatát. Ezek előnye, hogy kellő mennyiségben állnak rendelkezésre, valamint hogy energiaáramuk több ezerszer nagyobb, mint az emberiség jelenlegi energiaigénye.

A megújuló energiaforrások egy része közvetlenül is felhasználható, azonban Kengyel község feladata a megújuló energiák tekintetében –lehetőségeihez képest - a kis energiasűrűség koncentrációja, átalakítása más energiaformákká, annak szállítása és tárolása. Kis energiasűrűséggel rendelkezik, ezért hasznosítás előtt kezelendő energiával rendelkezik a nap- és szélenergia.

7 Környezettudatos magatartás kialakítása, fejlesztése

- elméleti oktatások, iskolákban, óvodákban szemléletformáló előadások megtartása
- gyakorlati kivitelezésben tanösvények létesítése a természeti, helyi jelentőséggel bíró területeken
- önkormányzati kezdeményezés hatására újra bevezetésre kerülhetne az elismerésre okot adó "Tiszta virágos udvar-utca" rang az arra érdemes ingatlanoknál, utcáknál

4.2 ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME, TÁJVÉDELEM

1 Épített értékek védelme

- Zöld felületek arányának megtartása, illetve növelése
- települési kép és a települések általános tisztaságának javítása
- településfejlesztési munkák során a minőségi városkép megteremtésére való törekvés

2 Természeti értékek védelme

- nem honos növényfajok visszaszorításának érvényesítése
- veszélyeztetett fajok védelmének biztosítása
- védett területekre vonatkozó előírások fokozott betartása
- védendő értékek helyi védelem alá helyezése
- gyomcserjék és gyomfajok, allergének visszaszorítása

3 Tájvédelmi célok

- bel- és külterületi utak honos fajokkal történő újrafásítása, megtépzott fasorok kiegészítése
- nagy volumenű új beruházások tervezésénél környezeti hatástanulmány készítése, a területről állapotfelvétel készítése
- települési illegális hulladéklerakók felszámolása

5. ÖSSZEGZÉS

Jelen stratégia nem egy program, hanem egy folyamat kezdete: a fenntarthatóság útjára történő teljes átállás hosszú folyamat, melynek célja az olyan fenntartható társadalom kialakítása, mely összhangot mutat természeti elemeivel és gazdaságával, környezetét annak kizsigerelése nélkül használja.

A társadalom nem lép fel a fenntartható fejlődés igényével, így nem történik cselekvés annak elérésével kapcsolatban. Ezen a helyzeten – hogy ne egy visszafordíthatatlan esemény bekövetkezte változtasson – még idejében, előre gondolkozva változtathatunk. A Stratégia segít abban, hogy a városnak egy jobb, könnyebben élhető jövőképe, és jövője legyen.

A Stratégia megfogalmazza a település problémáit, és a fenntarthatóság jegyében iránymutatóul szolgál. A Stratégia céljainak eléréséhez hozzájárulhat egy cselekvési program megfogalmazása, melyet követve Kengyel települése a fenntarthatóság útjára léphet.

Kengyel község Fenntartható Fejlődési Stratégiájának részét képezi "Szennyvízelvezetés és tisztítás fejlesztése Tiszatenyőn és Kengyelen KEOP 7.1.2.0.-2008-0265 projekt", mely keretében a település szennyvíz csatornahálózatának kiépítése megvalósul, mely jelentősen kihat a felszín alatti vizek védelmére.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Gyulai Iván: Kérdések és válaszok a fenntartható fejlődésről. Magyar Természetvédők Szövetsége; Budapest, 2008.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia, 2007. június

Tagállami jelentés az Európai Unió megújított Fenntartható Fejlődési Stratégiájának (EU FFS) végrehajtásáról

Kengyel, 2013. 04.30.

Nagy Szilárd
polgármester

Mivel több napirend nem hangzott el, Kozák Ferencné alpolgármester asszony megköszöni a megjelenést, az ülést berekeszti.

Kmf.

Kozák Ferencné
alpolgármester

Dr. Fekete Nóra
jegyző